JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
ANTONIO SAGGIO
1 päivänä heinäkuuta 1999 *

1. Tässä asiassa nostamassaan kanteessa komissio väittää, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25 päivänä helmikuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY [1] (jäljempänä valmisteverodirektiivi) 3 artiklan 2 kohdan ja alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen rakenteiden yhdenmukaistamisesta 19 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/83/ETY [2] (jäljempänä rakennedirektiivi) 20 artiklan mukaisia velvoitteittaan, koska se on pitänyt voimassa 19.1.1983 annetun lain nro 83-25 26 artiklassa säädetyn veron, jota kannetaan sellaisista alkoholijuomista, joiden alkoholipitoisuus on yli 25 tilavuusprosenttia, ja jonka tuotto on tarkoitettu käytettäväksi sosiaaliturvaan.

Sovellettavat oikeussäännöt

2. Valmisteverodirektiivillä on yhdenmukaistettu tiettyihin tuotteisiin eli kivennäisöljyihin, alkoholiin ja alkoholijuomiin sekä valmistettuun tupakkaan sovellettava valmisteverojärjestelmä. Direktiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädetään, että näistä tuotteista "voidaan erityistarkoituksiin kantaa myös muita välillisiä veroja, jos näiden verojen kannossa noudatetaan valmisteverojen ja arvonlisäverojen veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskevia verotussääntöjä".

Valmisteveron alaisista tuotteista kannettavan valmisteveron rakenteesta ja verokannasta on säädetty erityisissä direktiiveissä. Rakennedirektiivissä yhdenmukaistetaan erityisesti alkoholista ja alkoholijuomista kannettavat valmisteverot. Direktiivin 19 artiklassa säädetään, että "jäsenvaltioiden on kannettava etyylialkoholista valmisteveroa"; direktiivin 20 artiklassa määritellään etyylialkoholin käsite (kaikki CN-koodeihin 2207 ja 2208 kuuluvat tuotteet, joiden todellinen alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia, mukaan lukien tuotteet, jotka muodostavat osan muuhun yhdistetyn nimikkeistön ryhmään kuuluvasta tuotteesta, CN-koodeihin 2204, 2205 ja 2206 kuuluvat tuotteet, joiden todellinen alkoholipitoisuus on suurempi kuin 22 tilavuusprosenttia, sekä tislatut alkoholijuomat, jotka voivat sisältää näitä tuotteita liuenneina), ja direktiivin 21 artiklassa säädetään valmisteveron laskentatavasta: valmistevero on vahvistettava "20 °C:n lämpötilassa olevan puhtaan alkoholin hehtolitraa kohti ja laskettava

* Alkuperäinen kieli: italia.
1 — EYVL L 76, s. 1.
2 — EYVL L 316, s. 21.

puhtaan alkoholin hehtolitrojen lukumäärän perusteella", ja "jollei 22 artiklassa toisin säädetä, jäsenvaltioiden on sovellettava samaa valmisteveron määrää kaikkiin etyylialkoholin valmisteveron alaisiin tuotteisiin".

3. Sosiaaliturvaa koskevista toimenpiteistä annetun Ranskan lain nro 83-25 26 §:ssä on säädetty Caisse nationale d'assurance maladielle (kansallinen sairausvakuutuskassa) tupakasta ja alkoholijuomista sillä perusteella suoritettavasta verosta, että niiden kohtuuton käyttö on vaarallista terveydelle (jäljempänä sosiaaliturvavero). Tätä veroa kannetaan alkoholijuomista, joiden alkoholipitoisuus on yli 25 tilavuusprosenttia. Veron määrä on 0,84 Ranskan frangia (FRF) desilitralta tai desilitran osalta, jolloin ei oteta huomioon alkoholipitoisuutta muuten kuin kynnysarvon osalta; toisin sanoen tietyssä alkoholijuomamäärässä konkreettisesti olevan, alkoholijuoman mukaan vaihtelevan alkoholin määrää ei oteta huomioon.

Asian käsittelyn vaiheet

4. Komissio ilmoitti Ranskan hallitukselle 14.2.1996 päivätyllä virallisella huomautuksella, että sen käsityksen mukaan edellä mainitussa laissa säädetty alkoholijuomista kannettava sosiaaliturvavero on ristiriidassa alkoholista ja alkoholijuomista kannettavan valmisteveron rakenteen kanssa, kun otetaan huomioon tämän veron soveltamisala ja peruste, joten se ei voi kuulua valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan.

Vastauksessaan Ranskan hallitus kiisti laiminlyönnin ja väitti, että 3 artiklan 2 kohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan määrittelemään "muita" välillisiä, valmisteveron alaisista tuotteista erityistarkoituksiin kannettavia "veroja" koskeva järjestelmä, kunhan näiden verojen kannossa noudatetaan valmisteverojen ja arvonlisäverojen osalta sovellettavia verotussääntöjä, eikä pelkästään ulottamaan valmisteveroihin ja arvonlisäveroihin sovellettavien oikeussääntöjen soveltamisalaa näihin veroihin. Ranskan hallitus korosti myös, että kun se valitsi veron perustetta koskevaksi kynnysarvoksi 25 tilavuusprosentin alkoholipitoisuuden, se valitsi vahvojen alkoholijuomien alhaisimman alkoholipitoisuuden.

Komissio toisti käsityksensä 12.2.1997 päivätyssä perustellussa lausunnossa ja kehotti Ranskan hallitusta ryhtymään yhteisön lainsäädännön noudattamiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin kahden kuukauden määräajassa lausunnon saamisesta.

Ranskan hallitus ei toiminut perustellun lausunnon mukaisesti. Niinpä komissio nosti 9.7.1998 kirjaamoon jättämällään kannekirjelmällä EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan (josta on tullut EY 226 artikla) nojalla kanteen, jossa se vaatii yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ole noudattanut sille valmisteverodirektiivin mukaan kuuluvia velvoitteita.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

5. Komission mukaan valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava suppeasti siltä osin kuin sillä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus erityistarkoituksia varten säätää poikkeuksista yhdenmukaistettuun valmisteverojärjestelmään, eli jäsenvaltiot voivat pitää voimassa tai ottaa käyttöön "muita" veroja, joilla on erityistarkoitus, ainoastaan, jos ne noudattavat valmisteverojen ja arvonlisäverojen osalta sovellettavia verotussääntöjä. Mistä tahansa muusta tulkinnasta seuraa komission mukaan, että kansallisen, välillisen, valmisteveron kanssa rinnakkaisen verotuksen käyttöönottaminen olisi laillista, minkä lisäksi muunlainen tulkinta olisi vastoin säännöksen sanamuotoa; muunlaisella tulkinnalla vaarannettaisiin valmisteverodirektiivin tavoitteen saavuttaminen, joka on valmisteveron alaisten tavaroiden vapaa liikkuvuus muodostuneilla sisämarkkinoilla, sellaisina kuin nämä markkinat ovat verotuksellisten rajojen poistamisen jälkeen.

6. Komissio korostaa, että 3 artiklan 2 kohtaa ei pidä tulkita siten, että siinä vain muistutettaisiin kiellosta rajoittaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta, vaan siten, että siinä on asetettu täsmällinen edellytys, jota noudattaen yhdenmukaistetusta järjestelmästä voidaan poiketa ja jonka mukaan kansallisella lainsäätäjällä on velvollisuus sille tässä säännöksessä jätetyn toimivallan rajoissa toimiessaan noudattaa valmisteveroa ja arvonlisäveroa koskevan yhdenmukaistetun järjestelmän keskeisiä osia, jotka koskevat tämän säännöksen nimenomaisen sanamuodon mukaan veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa.

Komission mukaan edellä mainitun Ranskan lain 26 § on ristiriidassa alkoholista ja alkoholijuomista kannettavan valmisteveron rakenteen kanssa, koska vero kannetaan tuoteluokista, jotka on määritelty erilaisin kriteerein kuin rakennedirektiivissä on valmisteveron osalta säädetty, ja koska veron määrä lasketaan juoman tilavuuden eikä alkoholipitoisuuden perusteella.

7. Ranskan hallitus väittää, että jos komission kanta vahvistetaan, valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdan perusteella jäsenvaltiot voivat ainoastaan säätää toisesta, yhteisön oikeuteen perustuvan valmisteveron lisäksi kannettavasta arvonlisäverosta tämän vaikuttamatta niiden mahdollisuuteen korottaa voimassa olevaa valmisteveroa rakennedirektiivin ja alkoholijuomiin sovellettavan valmisteverojärjestelmän mukaisesti. Tällaisen tulkinnan perusteella jäsenvaltiot eivät voisi pyrkiä erityistarkoituksiin, koska ne eivät voisi muuttaa veroa muuten kuin sen määrän osalta, jolloin valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdalla ei olisi tehokasta vaikutusta.

8. Ranskan hallitus väittää komission kannasta poiketen, että sen lainsäädännön mukainen sosiaaliturvavero kuuluu valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdassa säädetyn poikkeuksen soveltamisalaan, koska sitä kannetaan erityistarkoituksiin eli koska sillä pyritään terveyden suojeluun. Ranskan hallitus korostaa tältä osin, että kansallisen veron laskentatapa on tarkoituksenmukaisin tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Koska maksu kannetaan

juoman määrän eikä sen alkoholiprosentin perusteella, maksu on sama juomista, joiden alkoholipitoisuus on 25—50 tilavuusprosenttia ja joita myydään kaikkein eniten. Tämän veron tehokkuutta kansanterveyden suojelun kannalta kuvastaa se, että vuosina 1980—1994 näiden alkoholijuomien kulutus Ranskassa nousi vain 14 prosenttia, vaikka edeltävän vuosikymmenen aikana tämä nousu oli 31 prosenttia.

9. Kansallisen toimenpiteen soveltamisalasta Ranskan hallitus toteaa, että komissio on ainoastaan riitauttanut veron yhteensopivuuden valmisteveron rakenteen kanssa (jolloin siihen ei siis voitaisi soveltaa 3 artiklan 2 kohtaa) yksinomaan niiden tuotteiden osalta, joiden alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia ja joista siis on säädetty etyylialkoholin määritelmän sisältävän rakennedirektiivin 20 artiklan toisessa luetelmakohdassa, eikä komissio ota mitenkään huomioon tuotteita, joiden alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia ja joista on säädetty 20 artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa, vaikka myös nämä tuotteet ovat määritelmän mukaan etyylialkoholeja.

Jäsenyysvelvoitteiden laiminlyönti

10. Tässä asiassa on kyse ennen kaikkea valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdan tulkinnasta. Tässä säännöksessä asetetaan rajat sille, milloin alkoholijuomista voidaan laillisesti säätää kannettavaksi muita välillisiä veroja; sen mukaan valmisteveron alaisista tuotteista mahdollisesta kannettavia muita veroja koskevan järjestelmän on noudatettava "valmisteverojen ja arvonlisäverojen veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskevia verotussääntöjä".

Asianosaiset tulkitsevat tätä säännöstä eri tavalla. Komission mukaan sitä on tulkittava kirjaimellisesti siten, että mahdollisten "muiden verojen" on oltava mahdollisimman tarkoin valmisteveroa (ja arvonlisäveroa) koskevien yhdenmukaistettujen oikeussääntöjen mukaisia, jotka koskevat veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa. Sitä vastoin Ranskan hallituksen mukaan tässä säännöksessä annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus säätää näistä tuotteista kannettavien muiden välillisten verojen osalta verotusta koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä, jotka eivät ole samat kuin valmisteverojärjestelmässä (ja arvonlisäverojärjestelmässä), jos näin ei vaikuteta yhdenmukaistettujen sääntöjen oikeaan soveltamiseen verotuksen tai vielä laajemmasta näkökulmasta eli tavaroiden vapaan liikkuvuuden osalta.

11. Komission käsitykseen ei ole mahdollista yhtyä. Sitä ei tue säännöksen sanamuoto eikä tarkoitus.

Säännöksen sanamuodosta totean, että vaikka on totta, että eri kieliversiot poikkeavat hieman toisistaan säännöksen kohdassa, jossa todetaan, miltä osin kansallisen lainsäädännön on oltava asiassa sovellettavien yhteisön oikeussääntöjen mukainen, jotta poikkeuksesta säätävä kansallinen järjestelmä ei olisi ristiriidassa 3 artiklan 2 kohdan kanssa, on myös totta, että nämä erot eivät ole kovin suuria. Ranskan- ("à condition que ces impositions respectent les règles de taxation applicables pour les besoins des accises"), italian- ("regole applicabili ai fini delle accise") ja espanjankielisessä ("normas aplicables en relación con los impuestos") versiossa ei tunnuta edellyttävän, että kaikkia valmisteveroon ja arvonlisäveroon sovellettavia, veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskevia verotussääntöjä noudatettaisiin, vaan antavan pikemminkin varsin väljät puitteet, kun otetaan huomioon ilmaukset "pour les besoins", "ai fini" ja "en relación con". Jos yhteisön lainsäätäjä olisi halunnut asettaa tällaisen edellytyksen eli jos se olisi halunnut velvoittaa jäsenvaltiot noudattamaan kaikkia kyseessä olevia verotussääntöjä, se olisi todennäköisesti käyttänyt selvempää ilmausta eli esimerkiksi italiankielisessä versiossa ilmausta "regole applicabili *alle* accise" ilmauksen "regole applicabili *ai fini* delle accise" sijasta, ja muissa kieliversioissa vastaavia ilmauksia. Mielestäni toisenlaista päätelmää ei voida tehdä englannin- ("comply with the tax rules applicable for excise duties") tai saksankielisen ("sofern diese Steuern die Besteuerungsgrundsätze der Verbrauchsteuern — — beachten") version perusteella, koska niissä käytetyt ilmaukset eivät poikkea olennaisesti muissa kieliversioissa käytetyistä ilmauksista, joten niiden perusteella ei mielestäni voida sulkea pois mahdollisuutta tulkita säännöstä väljemmin. On siis kohtuullista päätellä, että jos säännöksen sanamuodosta saa apua, sanamuodon on katsottava pikemminkin vahvistavan, että kyseessä ei ole ehdoton velvollisuus noudattaa mainittuja yhteisön oikeussääntöjä.

On lisättävä, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan säännöksen erikielisten versioiden poiketessa toisistaan kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava "sen lainsäädännön systematiikan ja tavoitteen mukaan, jonka osa säännös on".[3] Kuten kohta esitän, tämän kriteerin soveltamisesta seuraa, että kyseessä olevaa säännöstä on tulkittava siten, että sillä on hyödyllinen tarkoitus ja että tämän perusteella on pidettävä parempana edellä esitetyn mukaista väljää tulkintaa.

12. Myös säännöksen sanamuodosta saadaan tämänsuuntaisia viitteitä, joiden kanssa komission väitteet siis ovat ristiriidassa. Joissakin kieliversioissa eli englannin-, hollannin- ja tanskankielisessä ver-

3 — Asia C-449/93, Rockfon, tuomio 7.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4291, 28 kohta), jossa muistutetaan periaatteesta, joka on todettu asiassa 30/77, Bouchereau, tuomio 27.10.1977 (Kok. 1977, s. 1999, 14 kohta; Kok. Ep. III, s. 485).

siossa mahdollisuudelle säätää valmisteveron alaisiin tuotteisiin sovellettavista muista veroista on asetettu kumulatiivinen edellytys, jonka mukaan on noudatettava sekä arvonlisäveroa että valmisteveroa koskevia verotussääntöjä; kumulatiivisuus perustuu kopulatiivisen ja-konjunktion käyttöön näiden kahden sanan välillä muissa kieliversioissa käytetyn disjunktiivisen tai-konjunktion sijasta. Komission tulkinnan mukaan näitä oikeussääntöjä on kaikilta osin noudatettava, jolloin jäsenvaltioiden olisi noudatettava kahta erilaista sääntökokonaisuutta, jolloin on mahdotonta noudattaa kaikilta osin ja tiukasti jompaakumpaa näistä säännöstöistä, vaikka komission mukaan molempien noudattaminen on välttämätöntä ennen kuin poikkeusta voidaan soveltaa. Tältä osin on riittävää todeta, että yksi arvonlisäveron keskeisistä ominaispiirteistä on se, että se määräytyy suhteellisena osuutena arvonlisäveron alaisten tavaroiden ja palvelujen hinnasta,[4] kun taas yksi alkoholijuomista kannettavan valmisteveron keskeisistä ominaispiirteistä on se, että se lasketaan tuotteen määrän perusteella. Mielestäni tällä perusteella ei ole mahdollista tulkita viittausta valmisteveroon ja arvonlisäveroon sovellettaviin oikeussääntöihin kirjaimellisesti siten, että on kyse edellytyksestä sille, että kansalliset välilliset verot ovat laillisia.

13. Sama päätelmä voidaan tehdä kyseessä olevan säännöksen tarkoituksen perusteella. Kyseessä on säännös, joka on valmisteverodirektiivissä, jossa määritellään valmisteveron alaisia tuotteita koskevien järjestelmien yhdenmukaistamisen yleiset kriteerit, jotta taataan sisämarkkinoiden moitteeton toiminta.[5] Tämän yleisen tavoitteen mukaisesti kyseessä olevan säännöksen tarkoituksena on antaa jäsenvaltioille mahdollisuus ottaa käyttöön valmisteveron alaisten tuotteiden osalta "muita" välillisiä veroja, joilla pyritään erityistarkoituksiin eli esimerkiksi toteuttamaan kansanterveyden tehokas suoja siten, että verotuksella tehdään alkoholin kuluttamisesta vähemmän houkuttelevaa. Jos poikkeussäännöksellä katsottaisiin olevan komission ehdottaman kaltainen sisältö, jäsenvaltioilla olisi erittäin rajallinen toimintavapaus erityistarkoitusten tavoittelemiseksi. Komission käsityksen mukaan jäsenvaltiot voisivat oikeastaan vain säätää uudesta valmisteverosta, joka kannettaisiin samanaikaisesti yhteisön oikeuteen perustuvan valmisteveron kanssa.

Jos asia olisi näin, poikkeuksella ei olisi perustetta eikä kyseinen säännös olisi mielekäs. Näin voidaan päätellä varsinkin, kun otetaan huomioon muiden välillisten verojen ja yhdenmukaistettujen valmisteverojen välinen yhteys. Ei nimittäin ole selvää, mikä ero näillä kahdella verotyypillä on komission mielestä.

Komissio väittää, että vaikka poikkeusta tulkittaisiin suppeasti sen ehdottamalla tavalla, jäsenvaltioilla on kuitenkin jonkinlainen mahdollisuus säätää uusista välillisistä veroista; niillä on nimittäin komission mukaan mahdollisuus muuttaa

4 — Ks. yhdistetyt asiat C-370/95—C-372/95, Careda ym., tuomio 26.6.1997 (Kok. 1997, s. I-3721, 14 kohta).

5 — Asiassa C-408/95, Eurotunnel ym., 11.11.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-6315, 7 kohta) yhteisöjen tuomioistuin totesi seuraavaa: "Direktiivin 92/12/ETY tavoitteena on täytäntöönpanna 31.12.1992 alkaen edellytykset valmisteverollisten tavaroiden liikkumiselle sisämarkkinoilla, joilla ei ole verotuksellisia rajoja."

kansallisia veroja toisella tavalla kuin rakennedirektiivissä säädetään. Tämän väitteen perusteella ei kuitenkaan ole helpompaa määritellä poikkeussäännöksen sisältöä: tässä väitteessä nimittäin ainoastaan todetaan nimenomaisesti, että jäsenvaltioilla on tämä mahdollisuus yhdenmukaistetun valmisteveron soveltamista koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta, kun valmisteverojen osalta on säädetty ainoastaan näiden vähimmäismääristä. Komission tulkinnan perusteella päädytään siis siihen, että tällä säännöksellä ei ole mitään järkevää tarkoitusta, koska yhdenmukaistetun valmisteveron määrän muuttamisella saavutetaan samat vaikutukset kuin säätämällä uudesta valmisteverosta. Kuten Ranskan hallitus toteaa huomautuksissaan, komission tulkinta tarkoittaa lähinnä sitä, että 3 artiklan 2 kohdalle annetaan tulkinnan avulla keinotekoisesti komission lainvalmistelutöissä ehdottama muotoilu, jota neuvosto ei hyväksynyt. [6]

14. On kuitenkin määriteltävä, miten on tulkittava 3 artiklan 2 kohdassa olevaa viittausta verojen kannossa noudatettaviin, valmisteverojen ja arvonlisäverojen veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskeviin verotussääntöihin. Kun on todettu, että komission väite, jonka mukaan tätä säännöstä pitäisi tulkita suppeasti, on perusteeton, on tutkittava kahta mahdollista tulkintaa, joista jälkimmäisen osalta voidaan erottaa pakottavuusasteeltaan erilaisia vaihtoehtoja; ensinnäkin voidaan Ranskan hallituksen tavoin katsoa, että säännöksellä velvoitetaan valtiot ainoastaan siihen, että ne eivät saa muista välillisistä veroista säätäessään vaarantaa valmisteverojärjestelmää (eivätkä arvonlisäverojärjestelmää); toiseksi voidaan katsoa, että säännöksen mukaan valtioiden mahdollisuus säätää muista välillisistä veroista riippuu sellaisten erityisten velvoitteiden noudattamisesta, jotka perustuvat nimenomaiseen viittaukseen valmisteverojärjestelmän veron perusteen määräämistä, laskentaa, verovaateen täytäntöönpanokelpoisuutta ja valvontaa koskeviin verotussääntöihin.

Tätä jälkimmäistä tulkintaa puoltaa se, että kyseessä olevassa säännöksessä ei ainoastaan edellytetä valmisteverojärjestelmän yleistä noudattamista, mikä taas puoltaisi Ranskan hallituksen ehdottamaa tulkintaa, vaan siinä säädetään myös jostakin muusta, koska siinä täsmennetään yleisen järjestelmän neljä osa-aluetta, jotka jäsenvaltioiden on otettava huomioon säätäessään muista välillisistä veroista. Koska säännöksessä on viitattu näihin neljään osa-alueeseen, mielestäni ei ole mahdollista yhtyä Ranskan hallituksen käsitykseen. On kuitenkin ratkaistava, mitä velvoitteita jäsenvaltioiden toiminnalle aiheutuu siitä, että säännöksessä viitataan näiden alueiden säännöksiin.

Vaikka 3 artiklan 2 kohtaa on tulkittava suppeasti, koska siinä säädetään poikkeuksesta yleiseen liikevaihtoverojärjestelmään, katson kuitenkin, että kyseessä olevien säännösten noudattaminen ei tarkoita sitä, että kussakin luokassa yksilöitävissä oleviin tuotteisiin sovellettavien sääntöjen ja yhteisön lainsäädännön edellytettäisiin kaikilta osin vastaavan toisiaan. Mielestäni sitä, onko kansallinen vero yhteisön oikeuden mukainen, on arvioitava ottaen huomioon koko kyseessä

6 — Komissio oli ehdottanut 3 artiklan 2 kohdan sanamuodon olevan seuraavanlainen: "Edellä 1 kohdassa mainituista tuotteista ei kanneta muita veroja kuin valmisteveroa ja arvonlisäveroa." (EYVL 1990, C 322, s. 1)

olevien tuotteiden luokkaa, ei vain yksittäistä tuotetta, koskeva yhteisön järjestelmä. Jos nimittäin tiettyä tuotetta (viini, olut, muut käymistietä valmistetut juomat kuin viini ja olut, rakennedirektiivin 17 artiklassa määritellyt välituotteet, etyylialkoholi) koskevien kansallisten oikeussääntöjen pitäisi kaikilta osin vastata sitä koskevia yhteisön oikeussääntöjä, 3 artiklan 2 kohdalla ei olisi hyödyllistä tarkoitusta, minkä lisäksi tämä saattaisi yllyttää säätämään uusista valmisteveroista vastoin valmisteveron yhtenäisyyden periaatetta. Jos jäsenvaltio esimerkiksi haluaisi kantaa alkoholijuomasta, kuten viinistä, valmisteverosta poikkeavaa veroa kansanterveydelliseen päämäärään pyrkiäkseen, se voisi tehdä näin ainoastaan, jos se noudattaisi kaikkia rakennedirektiivissä olevia, alkoholijuomia koskevia säännöksiä, mutta tämän lisäksi sen ei tarvitsisi noudattaa kirjaimellisesti kaikkia siinä olevia viiniä koskevia erityissäännöksiä. Tämän edellytyksen ei sitä vastoin voitaisi katsoa täyttyneen, jos välillisen kansallisen veron määrä laskettaisiin suhteellisena osuutena tavaran hinnasta; tällöin kansallisessa lainsäädännössä ei nimittäin seurattaisi direktiivin logiikkaa, sillä sen soveltamisalaan kuuluviin tuotteisiin ei sovelleta tällaista laskentatapaa, joten kansalliseen säännökseen ei voitaisi soveltaa 3 artiklan 2 kohdassa säädettyä poikkeusta.

15. Nyt on otettava huomioon ehdotettu valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdan tulkinta ja ratkaistava, onko kyseessä oleva Ranskan lainsäädäntö niiden edellytysten mukainen, joita noudattaen jäsenvaltioilla on tämän säännöksen mukaan mahdollisuus säätää kansallisista välillisistä veroista. Jotta näin olisi, kansallinen vero a) on kannettava erityistarkoituksiin ja b) sen on oltava valmisteverojärjestelmän mukainen edellä mainittujen neljän seikan osalta.

Mielestäni komissio tunnustaa, joskin varsinkin suullisessa käsittelyssä hieman epäselvästi, a -kohdassa mainitun edellytyksen osalta, että Ranskan verolla tavoitellaan erityistarkoitusta, joka on terveyden suojelu. Vaikka komissio ei ole riitauttanut erityisesti tätä seikkaa, Ranskan hallitus korostaa, että kansallisesta välillisestä alkoholiverosta säätämisen jälkeen kyseessä olevien juomien (joiden alkoholipitoisuus on yli 25 tilavuusprosenttia) kulutus on pienentynyt.

Komissio väittää, että Ranskan hallitus ei ole täyttänyt b -kohdassa mainittua edellytystä. Komissio väittää sen laiminlyöneen tältä osin velvollisuutensa, koska kyseessä olevaa veroa kannetaan ainoastaan alkoholijuomista, joiden alkoholipitoisuus on yli 25 tilavuusprosenttia, ja koska sen määrä lasketaan juoman määrän perusteella. Tällainen järjestelmä ei ole sen mukaan 3 artiklan 2 kohdan mukainen, kun tätä säännöstä tulkitaan yhdessä rakennedirektiivin 20 ja 21 artiklan kanssa. Tämä väite ei mielestäni ole perusteltu.

Totean ensimmäisestä seikasta eli siitä, mistä alkoholijuomista kansallista veroa kannetaan, että Ranskan lainsäädännön mukaan veroa kannetaan kaikista juomista, joiden alkoholipitoisuus on yli 25 tilavuusprosenttia, kun taas rakennedirektiivin 20 artiklan mukaan valmisteveroa kannetaan yhdistetyn nimikkeistön CN-koodeihin 2207 ja 2208 kuuluvista alkoholijuomista, joiden alkoholipitoisuus on keskimäärin hyvin korkea (näitä tuotteita ovat tislatut alkoholijuomat, viski, rommi, gini, votka ja vastaavat tuotteet), ja juomista, joiden alkoholipitoisuus on yli 22 tilavuusprosenttia ja jotka kuuluvat yhdistetyn nimikkeistön CN-koodeihin 2204, 2205 ja 2206 (näitä tuotteita ovat viinit, vermutit ja muut käymistietä valmistetut juomat kuten siideri).

Veron määrän laskentatavasta totean, että Ranskan lainsäädännön mukaan veron määrä on 0,84 FRF desilitralta tai desilitran osalta, jolloin ei oteta huomioon alkoholipitoisuutta muuten kuin tietysti kynnysarvon osalta. Toisin sanoen tietyssä alkoholijuomamäärässä konkreettisesti olevan, alkoholijuoman mukaan vaihtelevan alkoholin määrää ei oteta Ranskan lainsäädännössä huomioon. Veron määrä on siis sama esimerkiksi sellaisesta juomasta, jonka alkoholipitoisuus on 26 tilavuusprosenttia, kuin sellaisesta, jonka alkoholipitoisuus on 70 tilavuusprosenttia. Rakennedirektiivissä puolestaan säädetään, että etyylialkoholista kannettava valmistevero "lasketaan puhtaan alkoholin hehtolitrojen lukumäärän perusteella", ja sen määräksi vahvistetaan 550 ecua hehtolitralta. [7]

Tässä tilanteessa ei ole epäilystäkään siitä, että kyseessä oleva Ranskan lainsäädäntö ei ole kaikilta osin rakennedirektiivissä olevien yhteisön säännösten mukainen. Tämä lainsäädäntö ei kuitenkaan ole mielestäni ristiriidassa yhteisön oikeuden kanssa, koska alkoholijuomat, joista Ranskassa kannetaan veroa, kuuluvat valikoimaan, joita rakennedirektiivi koskee. Mielestäni yhteisön järjestelmään ei vaikuta haitallisesti se, että Ranskassa veroa ei kanneta myös alkoholijuomista, joiden alkoholipitoisuus on 22—25 tilavuusprosenttia. Ranskan lainsäädännössä ei myöskään mitenkään vaaranneta ainoata 20 artiklassa ilmeisesti ehdottomasti asetettua rajaa, jonka mukaan alkoholijuoman alkoholipitoisuuden on oltava suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia.

On totta, että Ranskan lainsäädännön mukainen laskentatapa ei vastaa rakennedirektiivin 19 ja 21 artiklassa etyylialkoholin osalta säädettyä laskentatapaa, koska laskeminen perustuu juoman määrään eikä alkoholipitoisuuteen, mutta on myös totta, että rakennedirektiivissä säädetään muiden tuotteiden (viini, olut, muut käymistietä valmistetut juomat, välituotteet) osalta laskennan perustaksi määrä. [8] Lisäksi Ranskassa kannettavan veron määrä (0,84 FRF desilitralta) on edellä mainitussa direktiivissä 92/84/ETY säädetyn, alkoho-

7 — Alkoholin ja alkoholijuomien valmisteverojen määrien lähentämisestä 19 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/84/ETY (EYVL L 316, s. 29) 3 artikla.

8 — Tarkemmin sanoen rakennedirektiivin 9, 13 ja 18 artiklassa mainitaan ainoana viitemääränä "lopputuotteen hehtolitrojen lukumäärä".

lista kannettavan veron vähimmäismäärän (550 ecua) mukainen. Ei siis voida katsoa, että Ranskassa kannettavan veron laskentatapa olisi ristiriidassa rakennedirektiivissä tarkoitettuihin, valmisteveron alaisiin tuotteisiin sovellettavien oikeussääntöjen kanssa.

16. Katson siis, että kyseessä oleva Ranskan lainsäädäntö on edellä esitetyin tavoin yhteensopiva valmisteverodirektiivin 3 artiklan 2 kohdan kanssa sekä veron soveltamisalan että laskentatavan osalta.

Ratkaisuehdotus

19. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

— hylkää kanteen ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17. Tästä seuraa, että komission Ranskan hallitusta vastaan nostama kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

18. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Ranskan tasavalta on vaatinut komission velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska komissio on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.